

Годишенъ абонаментъ 250 лева,
за странство 5 лева.

Абонамента започва отъ 1 число
всеки квартал въ предполага-
нието и реклами

Търговски, честен, съдебни
и пр. по споразумение.

Приставски на III и IV стр.
по 6 ст. на дума—двукратно,
единократно—4 ст. на дума

НИШАВА

Седмиченъ Независимъ В-къ.

РЕДАКТОРЪ: М. ХАДЖИЕВЪ.

Всичко що се отнася до въ-
раженици, писма, пари и пр.
да се адресиратъ до редакция
въ „НИШАВА“—Царибродъ

Ръкописи не се връщатъ.

Неплатени писма не се приематъ

Единъ брой 5 стот.

Нови методи въ училищното въз- питание въ Америка.

Въ европейските училища е съ-
всъмъ обратното, тукъ въ присът-
ствието на стражните посетители,
а особено на началствующи лица,
учениците съблудаватъ образцовъ
порядъкъ, който е продуктъ на
не единократни напомняния за
спазване тишината, която е необ-
ходима при обучението. Едно изъ-
ней добре рационално устроени
училища, се счита, училището на
Нютон за дъвиците въ Филанделфии.

Тукъ малките дъца сѫ пред-
ставени на по голѣма свобода отъ
колкото възрастните.

Живитъ и много пъргавитъ дъ-
ца съ голѣмъ трудъ се приучватъ
да пазятъ мълчание въ врѣме на
урокъ, и ето защо училищната
администрация е сънходителна
къмъ потребностите на детската
природа, която още много мѣжно
се мери съ суровите правила, ко-
тори за абсолютната тишина и
спокойствие въ врѣме на прѣпо-
даване; тя е рѣшена постепено да
измѣнила господствующия режимъ
и прѣдостави детската по възмож-
ностъ да се учать не насила про-
тивъ своята природа; не да сма-
кова драгоцѣнните имъ душевни
свойства и живости, а да ги смѣг-
чава и облагородява.

Разумѣва се, тукъ още много
 зависи отъ такта на прѣподавате-
ля на класъ; прѣподавателя е дълъ-
женъ да отслабва до толко стег-
натостта, щото въ всѣка дадена
минута да има възможность да
простира своята властъ, когато
свободата начне да преминава свои-
те граници, и се прѣвърща въ
своеволие. Този такътъ въ понечето
случаи прѣоблѣдава въ Американ-
ската педагогическа практика и

живущите въ тази срѣда и усло-
вия младежи, се възпитаватъ въ
такъвъ духъ. Такава система ор-
ганизация, за жалостъ, иль на съ-
що не може да се възприеме,
тъ като нашата учаща се мла-
дежъ още не е подгответа за нея.
Тя е естествено дѣло на самите
Американски ученици, а не наложена
отъ учителите. Наказанието
е съвсемъ изоставено сега, ма-
какъръ че въ по първите врѣмена
камшика не е билъ изключенъ и
отъ тамошните училища. За по-
стигане цѣлъта на практическото
морално възпитание, сѫ възприети
много различни приеми, които
тукъ не въ подробности нѣма да
излагаме, а ще се ограничимъ на
кратко да разгледаме само два
отдѣла, къмъ които се отнасятъ:

1) Прямо нравствено въздѣй-
ствие.
2) Косвено нравствено въздѣй-
ствие, което се постига чрезъ раз-
лични срѣдства прѣзъ врѣмето на
прѣходния училищенъ курсъ.

Прямото нравствено въздѣйствие
се подраздѣля на:

- 1) Влушане на изѣстни спе-
циални правила за поведение.
- 2) Утрени упражнения прѣдъ
започнуване занятията.

Що се касае до първия пунктъ,
то може да се каже, че нѣма та-
кава шлока въ която било систе-
матически или отъ врѣме на врѣ-
ме възпитателъ да не настоя-
ватъ за изпълнение на тѣзи или
други правила, които уреголи-
ватъ до изѣстна степенъ морал-
ния животъ на ученика.

Най близката цѣль на морално-
то възпитание подробно е изло-
жена въ училищните програми съ-
ставени отъ инспектори и др. ком-

петентни лица.

За примеръ ще приведемъ едно
малко извлечени отъ инструкцията
предназначена за градските учи-
лища.

Учителя и учителката сѫ дълж-
ни да използватъ всѣки подхod-
ящъ случай, който би внушили
на детето дѣлга му, къмъ порядъ-
чностъ, затова необходимо е отъ
ирме да бесѣда съ детската на
сътъствующи теми, като напр.

Въ що се състои дѣлга на уче-
ника по отношение къмъ родите-
лиъ му, къмъ братята му; сестри-
тъ му; съдружиницъ му; по от-
ношение къмъ немощните, бога-
ти, старите, непознатите инно-
странци, обществото и отечество-
то?

Какъ трѣбва да дѣлжи себе си
въ дома на трапезата, въ класа,
на улицата, въ обществени събра-
ния, иль трена, трамвай и т. н.

Що е потребно да прави учени-
ка за да добие уважението и любовта
на окръжащите го? Нуждено е да бѫде
справедливъ, честенъ, добъръ, искренъ, трудолю-
бивъ и въздържанъ.

Аналогичната тема за бесѣдане
въ такъвъ случай се избира все-
цѣло отъ възпитателя.

Той може да се ползва даже
и отъ готови бесѣди, които се
срѣщатъ въ изданията на различни
благотворителни общества,
напр.: обществото на добри дет-
ска, лигата за детски помощи,
обществото за покровителствуване
на животните а така сѫщо мо-
гатъ да се използватъ отъ обичай-
да се помага на бѣдните детски въ
известни дни прѣзъ годината, напримеръ:
за Рождественитѣ и Великденски
празници и др. т. Съ такива
бесѣди се облагородяватъ
чувствата на детската, поражда се
въ душата имъ пориви на вели-
кодушие, сърдечни добродетели, лю-
бовъ къмъ човѣка и животните.
(Слѣдва).

До многоуважаемите П. Г. г. учители и учителки: Е. Виденовъ, М. Джевелековъ, П. Димитровъ, Пв. Праматаровъ, Хр. З. Кираджиевъ, Н. Дуртанчевъ, Т. Грозданова, Т. Даскалова, К. Ивановъ, М. Ивановъ и Г. П. Гайдаровъ, автори на отвореното писмо изпратено до редакцията ни съ дата 21 юли 1910 г.

П. Г.

Отвореното ви писмо получихме и взехме актъ отъ писаното. Благодариме за приятелските ви съвѣти, които ни дадохте чрезъ него и които ще ни бѫдатъ добриятъ спѫтници въ бѫдещата ни дѣйност.

Считаме за наша длъжност, по поводъ на сѫщото, да ви обадиме слѣдното:

1) Не сме ние виновниятъ, гдѣто бѣхме заставени да изнесемъ на показъ предъ обществото, безобразията на единъ вашъ другар по професия—учител когато дадохме място (въ 44-ия ни брой) въ статията подъ насловъ «учител блудникъ», съ визирane подъ инициала Г. Днесъ съобщаваме, че за авторъ на това дѣло е посоченъ, отъ страна на потърпевшитъ, Илия Гюрчевъ, учител въ Смѣсената Прогимназия тукъ и нека добре се забѣлѣжи, че такива, като него типове, сѫ, които убиватъ авторитета на всѣко съсловие, къмъ което се числятъ, когато вече се установи тѣхната виновность, а не и ние, както Ви се ще да ни упрѣкнете;

2) Да ви бѫдѣтъ извѣстно, че въ такива случаи сме имали за правило, отъ което нещо да се отказваме и за напрѣдъ, да даваме винаги прѣдимството на съдѣржанието, отъ колкото на формата, като мислимъ, че съ това ще бѫдемъ по прави и по полѣзи;

3) Може би, а и да ни вмѣнявате въ винѣ, гдѣто по нѣкога, както е случая и тукъ, нѣма да се възпираме да не възпроизвеждаме чужда рѣчъ, но за това искъ съ удоволствие ще я понесеме, стига да вѣрваме, че съ врѣме се притичаме на помощъ за изкорениване на едно зло, на откаждѣто ще и да идѣло то;

4) Прѣпочитаме бѣзо и съ врѣме да повѣстиме предъ свѣта всѣко нѣщо, съ което си дѣйствие, мислимъ, че изпълняваме своята дѣлжностъ, каквото да може доброто своееврѣмено да се възпри-

ме, а лошото—отблъсне, отъ колкото на други би се поискало, продължително да мълчиме, още по-вече, като знаете, че отговорността носиме ние или по право—автора.

5) Дали ви бихме правото да ни осажддате, само слѣдъ като се бѣхте увѣрили въ слуха или истината, по тон въпросъ вънъ отъ нашата сензация 2—4 дена по рано и искахте да си изпълните дѣлга, като поискахте място въ колонитъ на вѣстника ни, а ние ви отказахме;

6) Проче, предъ двѣ злини е за прѣпочитане по малката, или съ други думи казано:

«Ела зло, че безъ тебе още по зло». Ние сме за съдѣржанието, а не за формата.

Има врѣме П. Г. г. учители и учителки, да чуе обществото ваша гласъ и справедливата прѣхода, която да съдѣржа нѣщо отъ биографията на този ви колега, изъ миналото на живота му, като студентъ, учител въ Плевенъ и пр. пр.

За сега прощавайте и приемете нашата искрена благодарностъ.

Do редакцията на в. „Niшава“.

Научавамъ се, че г-нъ Гюрчевъ, за да се оправдае предъ общественото мяниене за стореното отъ него злодѣяние, пускалъ по мой адресъ и по адресъ на фамилията ми чудовищи слухове. Тѣ ме недосѣгатъ, понеже самиятъ имъ източникъ е нѣщо по-вече отъ фалшивъ. Здравия разумъ не го допушта, освѣнъ ще трѣбва родителъ да сѫ чудовища, за да петижтъ своитѣ 10 годишни рожби съ най отвратителнѣтѣ епитети, за постигане на свои користолюбиви цѣли. За Бога, допустимо ли е единъ баща или майка да се съгласи да излага своята рожба на подигравкитѣ на обществото, съ цѣль да извлече материалини облаги за себе си? Азъ имамъ претенцията да съмъ чель не малко художествени произведения, било изъ нашата литература, било изъ чуздѣтъ, но подобни случаи никаждѣ не съмъ срѣщалъ. Ако Господството му мисли да оправдава себе си съ туряне въ хули подобни мѣрски срѣдства, той жестоко се мами. Азъ го подканнамъ, чрезъ печата да излезе и обясни,

кога е било това, кждѣ именно и при кого? Той въ душата си, въ нѣкоя гънка на мозъка, ако въ него дѣйствително има запазени още капчици маниенки отъ моралъ—крие една божествена изкрица която вѣчно, до дѣто влачи свое то жалко сѫществуване ще му напомни за стореното злодѣяние.

Той е човѣкъ интелигентъ; неможе да го не измѣчва единъ денъ съвѣтъ му за тѣзи свои неморални дѣйствия. Имоло е случачи, най закоравелитъ прѣстѫпници, които всѣко извѣршено отъ тѣхъ прѣстѫпление сѫ считали за работа обикновена и тѣ въ края на живота си, страхувайки се отъ неизвѣстността — горчиви сълзи сѫ лѣяли за сторенитѣ злодѣяния.

Азъ изкreno го съжалявамъ, но като родител, немога да се въздържа, да не поискамъ отъ Онзи, който стои надъ всичко, да приповтори съ него сцената, която неможе да не бѫдѣ памѣтна за онѣзи, които сѫ имали удоволствието да бѫдатъ запознати съ «Шекспировия Макбетъ». Тамъ Леди Макбетъ, слѣдъ като сполучи да стане Английска кралица съ отнемане живота на закония Царь, на върхътъ на своето величие—Тя пада побѣдена отъ собствената си съвѣсть. Тя не на мира никаждѣ спокойствие; на всѣкаждѣ сънката на убития краль я прѣслѣдва. Нощно врѣме, когато всичко спи, ти като привидение изкокнала изъ гроба, дига се отъ лѣглото, съ мощната ламба на ржка тѣрси солената океанска вода за да омие окървавенитъ си рѣцъ; но нищо не помага; стореното прѣстѫпление се откупва съ жертвата.

Извинявай драги четецо, че ти отиѣхъ, може би, петъ минути отъ скжпто ти врѣме.

Царибродъ, 22/VII 1910 год.

Съ почит. род. Хр. Ивановъ.

Хроника.

Височайши.

На 19 т. м. мина прѣзъ Царибродската гара, съ ориентъ експреcъ, идяща отъ Виена, Нейно

Величество Царица Елеонора, съ Тъхни Ц. Височества князетъ Борисъ и Кирилъ.

Редакцията проси извинение отъ П. Г. г. читатели на в-ка ѝ, за гдѣто въ 44 брой бѣ прѣдала пъкоти неща сълени думи. Работата бѣ тогава тѣй сложена, че тя попаде тоя ударъ.

Сѫдебни.

На 20 т. Трънски Окр. Сѫдъ въ съставъ: прѣдседателъ Ив. Кировъ, членове: К. Джамбазовъ и Н. х. Желѣзовъ, съ участието на прокурора Г-нъ Д. Бочаровъ и секретаръ Ив. Въртеновъ, разледа горското дѣло, заведено по рекламиацията на Станулъ Тричковъ и други отъ с. Градине съ жители на сѫщото село.

За адвокати на Станулъ бѣха Г-нъ С. Каландеровъ отъ г. Трънъ и Г-нъ В. Здравевъ, надродни прѣдставителъ на Царибродъ, а на другата страна, бѣ Г-нъ П. Странджевъ.

Резолюция е произнесена вчера въ седалището на сѫда въ гр. Трънъ въ полза на исците; Станулъ Тричковъ и другарите му.

Произшествия.

На 16 т. въ София биде прегазена отъ автомобилъ, вслѣдствие на което и почина, Магда Гогова отъ с. Бачево, Царибродско, на около 55—60 год. възрастъ.

Жертва на тренъ.

Завчера на 21 т. въ 7:45 часа сутринта, влака № 104 бѣлъзналъ жената Тона Панева 50 години отъ града, която слѣдъ 1 и половина часъ почина. Случката при самото произшествие е била почти тѣй. Когато товарния влакъ е се задалъ отъ горната рамна на града, около 250 метра до мястото, гдѣто е станало сблѣскването, жената е минавала прѣзъ линията, срѣчу кѫщата имъ, въ Черкеzката махала. Машиниста забѣлѣзала това и почнала да дава тревоженъ сигналъ, безъ да намалила бързината, като е мислилъ, че жената ще си отмине, което нещо се случва постоянно по нашата линия въ града, обаче, Тона е била глуха и нищо не е чувала, а трената наблизва и въ момента, когато тя е била на 2 стъпала вънъ отъ левата релса, тренъ я удри и тя пада като сѫщеврѣмено се отъ-

кала на около 4 метра изъ стърмния банкетъ на линията. Тази случка е забѣлѣзана и отъ трима свидѣтели, които биоха разпитани отъ властите при огледа на мястото.

Слѣдъ заминаване на влака, който е спрѣлъ на около 150 м. по гору, сѫ събрали хора и на мѣрили ударената лежаща въ агония.

Отъ тамъ пострадалата бѣ прѣнесена въ домътъ ѝ, гдѣто въ 8 ч. и 20 м. пристигнаха властите и Г-нъ Д-ръ Янчулевъ, който направи медицински прѣгледъ. Жената бѣ въ агония и г-нъ д-ра ѝ пусна двѣ инжекции, слѣдъ които, лежащата каза »Кой ме утена, болиме сърдѣцто«.

За случката бѣ съобщено по надлежни редъ въ София и още сѫщия денъ пристигнаха Замѣст. прокурора Г-нъ Митаковъ и IV слѣд. Г-нъ Константиновъ, които на утрѣнния денъ присѫствуваха на аутопсията, която се извѣрши въ болницата; направиха разслѣдването и огледа и си заминаха обратно.

Смъртъта, е послѣдвала отъ кървоплазия, станала около лѣвия бъбреge, понеже удара е станалъ отъ левата страна въ кокала срѣчу бъбреge, който се е прѣчупилъ и вслѣдствие на което лѣвия бъбреge се е пукналъ на 2—3 части прѣзъ срѣдата.

Отъ свѣденията и обстоятелствата се явно забѣлѣзва, че покойната не е видела никакъ идящия влакъ.

За забѣлѣзване е, че персонала на влака не се е опитилъ да даде никаква медицинска помощъ.

Оправдание.

Въ редакцията ни се получи едно писмо отъ Г-ца Евдокия Василева, която съ него писмо опровергава писаното въ 44 брой на вѣстника ни подъ заглавие, »Запитване« до 6-ий пунктъ, като явява, че на 6, 7, 8 и 9 пунктъ счита за излишно и да отговари, което нещо и е било приписано съ клеветническа цѣль.

Иматъ думата сѫсѣдитѣ.

Подготвителни упражнения по стрѣлбата.

Войниците отъ тукашния 25 п. Др. полкъ, които бѣха пустнати 20 дена въ отпускъ, се завърнаха въ полка на 19 т. и почнаха под-

готвителните упражнения по стрѣлбата, които бѣха прекратени по случай отпуската.

Г-нъ редакторе,

Въ брой 45 на в. »Нишава«, бѣ помѣстено съобщението, че комисията по прѣглеждане тухлите въ града за направата на църковното здание се е установила на тѣзи, изработени отъ Гиго Тончевъ. Като град. инженеръ и ржководителъ на горното здание, дълженъ съмъ да Ви ява, че не сѫ най добритѣ тухли на Гиго Тончевъ изкарани отъ прѣсата, а сѫмъ заявявамъ, че изкарани сѫ до сега сѫ по долни отъ всички други, а това се дължи на много причини, които Тончевъ ще съзърѣ и поправи за въ бѫдеще.

Съ почитъ: Град. ин. Б. Шулхозъ.

На община.

Въ миналня брой на в-ка ние писахме за кѫщиятѣ се въ р. Нишава.

По това общинския ни кметъ е обѣрналъ внимание, като е издалъ нуждната заповѣдъ, съ която се опредѣля редътъ за кѫпането въ района на града.

Комисия по ревизиране операциите и дѣлата на З. Б.

Съгласно чл. 40 отъ закона за Зем. Б-ка, на 12 т. пристигна въ Царибродъ комисия, която ревизира операциите на клона и си замина сѫщия денъ.

Царибродска Популярна Банка.

(Кредитно Акционерно Кооперативно Д-во).

1 дѣлъ (акция) зл., лв. 50.

Капиталъ неопредѣленъ.

Извѣрпва слѣдните видове операции: приема влогове безсрочни 5% и срочни съ 6% год. лих., сконтира търговъни ефекти и отпуска тримѣсечни заеми срѣчу двама поръчители съ 9% г. лих.

Заб. Погашенията на тримѣсечните заеми сѫ най малко 10% отъ първоначалната му стойност.

Записванията на нови членове ставатъ чрѣзъ заявление до Управителния съвѣтъ на Д-вото.

Банката.

ТЪРСИ СВ. МОМЧЕ

отъ 14—16 год. за да постъпи въ една работилница. Може да бѫде отъ село или градъ.

Споразумение въ редакцията.

—ИЗВЪСТИЕ—

отъ печатницата въ Царибродъ

Печатницата ни е снабдена съ с т бранъ асортиментъ букви, украшения, машини за печатъ, ръзане книги, подшиване съ телъ, номераторъ, перфурирка (за дупчене на квитанции бължкици и др.) потръбни за печатарството и Книговъзкия отдѣлъ.

ПРИЕМА за печатъ всички видове канцеларски обрзци на държавни и общински учреждения, членки, търговски, партийни и дружествени поръчки.

Подвързва разни видове подвързи:

разни библиотеки, училищни, черковни и манастирски книги, макъръ и много стари.

ИМА отборъ визитни и свадбени картони, некролози и търговски писма.

Работа чиста, навръмена и по вкусъ.

Има готови книжки:

за свещениците, черквите и манастирите; за общините всичко потребно; за реквизития и въ случаите на мобилизация.

отъ управлението на печатницата.

Шевни машини „ГРИЦНЕРЪ“, Тройчатки за пръчест храна и троични за царевица продавамъ на срочни исплатания които желаете да се снабди съ некоя отъ горните машини да запъвда вътъ магазина ми за споразумение.

Съ почитание:

Гоерги Миновъ.

Въячки за харманъ „Руски типъ“ и колелета, цѣни много износни.

Търся абонати.

Явявамъ на интересуващи се, че съмъ направилъ вече постъпъл и ще ми присигне във скоро време „Горно-дунавска минерална вода“, съ която ще мога да подбръзямъ абонатъ си редовно във всичко време. Също и замъкъ и „Маричлерска“ вода.

Съ почитание:

Кафене „Надежда“

Сръбъ Павлиона, Царибродъ.

3—4

Къщи за продавът.

Извѣстявамъ на интересуващи се че продавамъ собствен тѣ къщи и други постройки заедно съ дворо място около 700 квм., находящи се на ул. Александър I № 128,

Една нива засено съ бранишето отъ 19 дек., находящи се подъ „Мъртвина“ до града.

Споразумение при: Свещ. Станой Спасовъ. Царибродъ. 3—3

Ц-бродъ, Печ. Миновъ-Хаджиевъ

Даватъ се подъ наемъ.

1) 1 Къща съ 4 отдѣления, зимникъ и кухня и дворъ съ сайдингъ.

2) 1 Кафене съ 1 стая и зимникъ, където се е кръчмилъ и пияльня.

3) Бакалища съ 1 стая и съ всичката и стока и еднатъ.

Всичкотъ тия помещения се намиратъ въ центъра на града сръдцу Крстеви при домътъ ми.

съ почитение.

Д. Тошевъ.

Продавамъ

собственото си празнико триъгълно място за поседъкъ находяще се въ Душкова махала (Бара) отъ 300 кв. м. при съседи: отъ дъвъ страни улици и—Гера Цвѣтковъ.

Споразумение при Сотиръ Душковъ.

Царибродъ. 2—2

Купувачи на медъ!

Любителъ на Чистъ центрѣ фужень Балкански Полски Метъ съ ароматиченъ вкусъ се намира за продамъ въ Пчеларското Дружество Високъ около 10,000 кила.

За споразумение при настоящъ листът на Дружеството с. д. Криподълъ.

Г. Захариевъ.

ОПИТАЙТЕЩАСТИЕТО СИ!

Х-та ЛОТАРИЯ

Извѣстявамъ на Г. И. Иларичъ лотарията, че биле търти отъ 1 класъ за Х-та лота ия вече пристигнаха и 1 ви класъ ще се тегли на

7 августъ т. г.

Цѣната на 1/8 лозъ 1 кл. е 150 л.

Главенъ конекторъ за Царибродъ.

Георги Миновъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Продава са 1 фелосипедъ 1 година употребяванъ. Система „Гритцнеръ“, съвършено здравъ.

Споразумение редакцията.

Продавамъ празнико отъ 600 кв. м. находяще се задъ къщата на Т. Косевъ.

Споразумение при: Димитъръ Боневъ Царибродъ. 1—2